

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SEIMAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
INFORMACIJOS IR KOMUNIKACIJOS DEPARTAMENTO
TYRIMŲ SKYRIUS

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel.: (0 5) 209 6170 / (0 5) 209 6185
El. p.: tyrimai@lrs.lt; info@lrs.lt; ikd@lrs.lt www.lrs.lt/info

Analitinė apžvalga

25/68

**Aukštojo mokslo studijų absolventų įsidarbinimas ir atlyginimai kai kuriose
Europos valstybėse**

patarėja dr. Asta Dilytė-Kotenko
Tel. (0 5) 209 6188, el. p. asta.dilyte@lrs.lt

patarėjas dr. Juozapas Labokas
Tel. (0 5) 209 6175, el. p. juozapas.labokas@lrs.lt

2025-05-27

Seimo kanceliarijos Informacijos ir komunikacijos departamento Tyrimų skyriaus parengti analitiniai ir informaciniai darbai skirti Seimo narių parlamentinei ir Seimo kanceliarijos veiklai. Šiuose darbuose pateikta informacija nėra oficiali Lietuvos Respublikos Seimo pozicija. Šį darbą atgaminti, išleisti, platinti, versti, perdirbti, viešai skelbti, išskyrus įstatymų nustatytas išimtis, galima tik gavus Seimo kanceliarijos leidimą. Visais atvejais naudojant šį darbą privaloma nurodyti šaltinį.

© Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija, 2025

Turinys

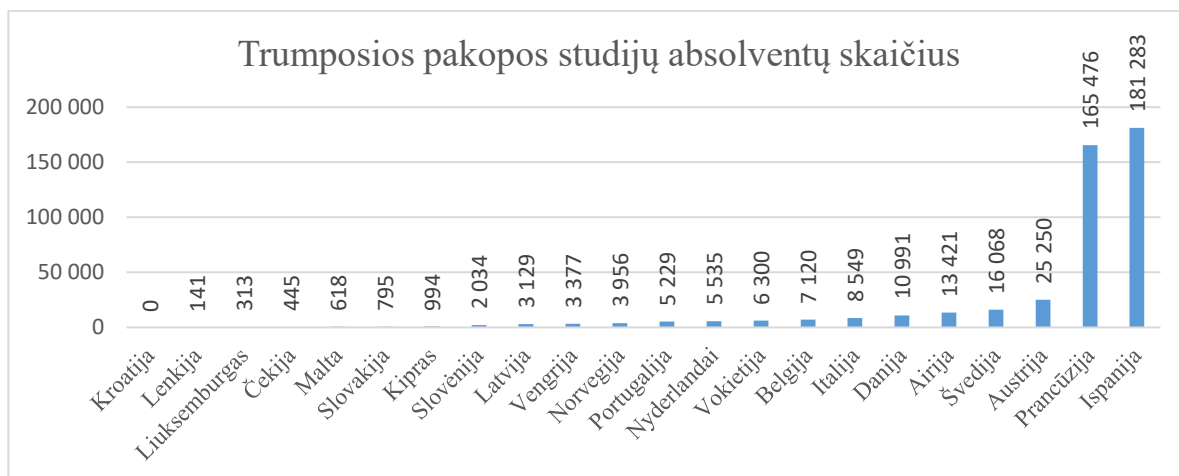
Įvadas	3
Aukštojo mokslo studijų absolventų padėtis kai kuriose Europos valstybėse	5
Austrija	5
Danija	7
Estija	8
Latvija	9
Malta	10
Nyderlandai	12
Norvegija	13
Suomija	16
Apibendrinimas	17

Moderniose visuomenėse vis aktualiau tampa ne tik užtikrinti aukštojo mokslo prieinamumą, bet ir kad įgyta kvalifikacija atitiktų darbo rinkos poreikius, o aukštasis išsilavinimas užtikrintų didesnes pajamas nei neįgijus aukštojo išsilavinimo. Vis dažniau kreipiamas dėmesys į aukštojo mokslo studijų absolventų padėtį darbo rinkoje stebėseną siekiant informuoti visuomenę apie absolventų užimtumo perspektyvas, profesijų aktualumą. Šiame darbe apžvelgiama aukštojo mokslo studijų (bakalauro ir trumposios pakopos studijų) absolventų įsidarbinimo būklė ir atlyginimai kai kuriose Europos valstybėse (Austrijoje, Danijoje, Estijoje, Latvijoje, Maltoje, Nyderlanduose, Norvegijoje, Suomijoje). Šios valstybės pasirinktos dėl plačiausio objektyvios informacijos apie aukštojo mokslo absolventų padėtį darbo rinkoje prieinamumo. Pažymėtina, kad Europos mastu nėra vieningo tyrimo apie aukštojo mokslo studijų absolventų padėtį darbo rinkoje (išskyrus Eurograduate¹ bandomąjį tyrimą, apimančį tik kai kurias Europos Sąjungos valstybes), skirtingos valstybės stebi su šia sritimi susijusius rodiklius taikydamos savitas statistines metodikas, todėl valstybių duomenys nėra palyginami.

Įvadas

Pagal tarptautinį standartizuotą švietimo programų lygmenų klasifikatorių (angl. *International Standard Classification of Education*; toliau – ISCED) yra išskiriamos dviejų tipų bakalauro studijos: trumposios pakopos studijos (*short-cycle tertiary education*) (toliau – TPS) ir bakalauro ar jam prilygstančios studijos². TPS dažniausiai yra vykdomos kolegijose ar taikomųjų mokslų universitetuose, pasižymi trampa apimtimi (nuo 2 iki 3 metų trukmės) ir suteikia ISCED 5-ojo lygmens kvalifikaciją. Bakalauro ar jam prilygstančios studijos suteikia ISCED 6-ojo lygmens kvalifikaciją ir apima aukštojo mokslo studijas, kurias vykdo kolegijos, taikomųjų mokslų universitetai, universitetai ar kitos aukštojo mokslo įstaigos. Kadangi kolegijos ir universitetai suteikia to paties lygmens bakalauro kvalifikaciją, daugumoje viešai prieinamų šaltinių pateikiama statistika neišskiriant kolegijų ir universitetų absolventų, o bendrai pateikiant bakalauro studijų absolventų padėtį.

TPS ir bakalauro studijas pabaigusiu asmenų skaičius skirtingose valstybėse varijuoja (žr. 1 ir 2 pav.), o tokią situaciją, tikėtina, lemia skirtingas valstybių populiacijos dydis, aukštojo mokslo įstaigų skaičius, valstybių politika aukštojo mokslo srityje. Vis dėlto, bakalauro studijos yra populiarnesnės negu TPS. Kai kurios valstybės (pavyzdžiui, Estija, Kroatija, Šveicarija) nevykdo TPS.

1 pav. TPS studijas baigusiu asmenų skaičius ES valstybėse ir Norvegijoje 2023 m.

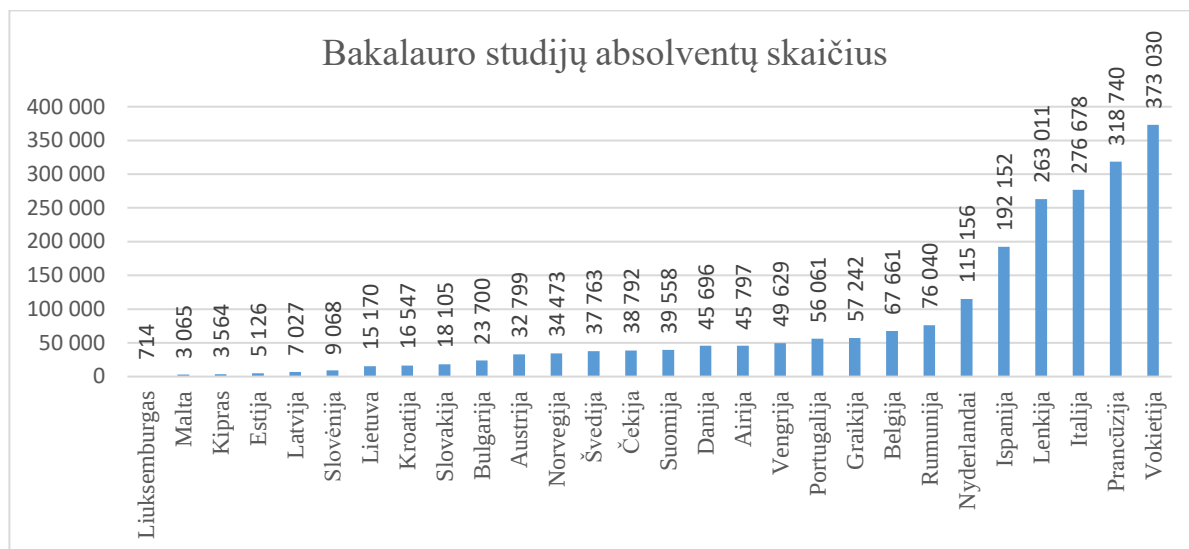
¹ Eurograduate. About: <https://www.eurograduate.eu/about/intentions>

² UNESCO. International Standard Classification of Education. ISCED 2011:

<https://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>

Paiškinimas: neįtraukta Bulgarija, Estija, Graikija, Lietuva, Rumunija, Suomija, nes apie šias valstybes nėra duomenų.

Šaltinis: Eurostat: absolventai pagal išsilavinimo lygį, programą, lytį ir studijų kryptį³.

2 pav. Bakalauro studijas baigusių asmenų skaičius ES valstybėse ir Norvegijoje 2023 m.

Šaltinis: Eurostat: absolventai pagal išsilavinimo lygį, programą, lytį ir studijų kryptį⁴.

Pastebima tendencija, kad aukštąjį išsilavinimą įgijusių asmenų įsidarbinimo lygis yra aukštesnis nei jo neturinčių. EBPO valstybėse TPS pabaigusiu 25–64 metų asmenų įsidarbinimo lygis vidutiniškai siekia 82 proc., turinčių bakalauro laipsnį – 85 proc., o įgijusių tik vidurinį išsilavinimą – 77 proc. (2022 m.)⁵. Daugumoje šiame darbe apžvelgtų valstybių aukštasis išsilavinimas taip pat siejamas su aukštesniu įsidarbinimo lygiu (žr. 1 lent.).

1 lentelė. Aukštąjį išsilavinimą įgijusių 25-64 metų asmenų įsidarbinimo lygis pasirinktose valstybėse, proc. (2022 m.)

Valstybė	Įsidarbinimo lygis pagal išsilavinimą (proc.)		
	Vidurinį išsilavinimą įgiję asmenys	Trumposios pakopos studijas pabaigę asmenys	Bakalauro studijas pabaigę asmenys
Austrija	78	86	83
Danija	83	87	87
Estija	82	81	89
Latvija	75	84	86
Malta	n. d.	n. d.	n. d.
Nyderlandai	n. d.	n. d.	n. d.
Norvegija	82	84	90
Suomija	78	83	89

³ Eurostat: Graduates by education level, programme orientation, sex and field of education:

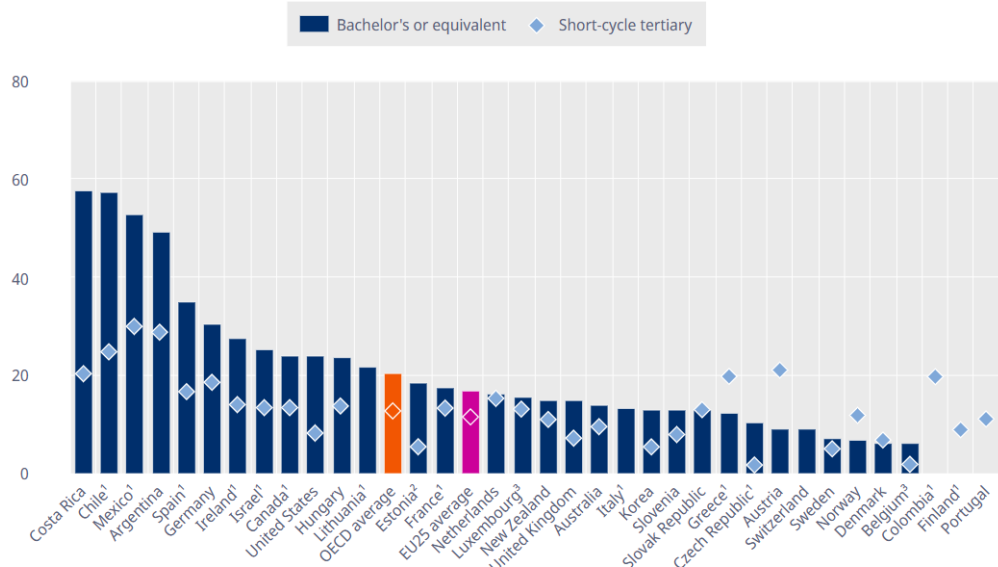
https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/educ_uoe_grad02_custom_16363213/default/table?lang=en

⁴ Ten pat.

⁵ Education at a Glance 2023. OECD Indicators. Indicator A3. How does educational attainment affect participation in the labour market: https://www.oecd.org/en/publications/2023/09/education-at-a-glance-2023_581c9602/full-report/how-does-educational-attainment-affect-participation-in-the-labour-market_ebb370af.html#tablegrp-d1e6084-a267294562

Šaltinis: Švietimas iš arčiau 2023. EBPO rodikliai⁶

Aukštąjį išsilavinimą įgijusių asmenų pajamos yra aukštesnės nei neįgijusių aukštojo išsilavinimo asmenų. Pavyzdžiui, daugumoje valstybių labiau tikėtina, kad TPS studijas ar bakalauro studijas pabaigusių asmenų pajamos dvigubai viršys vidutines pajamas tose valstybėse (žr. 3 pav.).

3 pav. 25–64 metų asmenų, kurių pajamos daugiau nei dvigubai viršija atlyginimų medianą pagal išsilavinimo lygį, dalis (proc.) EBPO valstybėse (2021 m.) (anglų k.)

Paaiškinimas: tamsiai mėlyni stulpeliai – bakalauro studijas baigusių asmenų dalis; šviesiai mėlyni kvadratai – TPS studijas baigusių asmenų dalis.

Šaltinis: Švietimas iš arčiau 2023. EBPO rodikliai⁷

Šiame darbe detaliau apžvelgsime informaciją apie aukštojo mokslo studijų (TPS ir bakalauro studijų) absolventų įsidarbinimo ir atlyginimų lygį, esant galimybei detalizuojant šiuos aspektus pagal studijų sritis Austrijoje, Danijoje, Estijoje, Latvijoje, Maltoje, Nyderlanduose, Norvegijoje, Suomijoje. Taip pat pateiksime apibendrintą informaciją, kas konkrečioje valstybėje laikoma TPS ir bakalauro studijomis, kokio tipo aukštojo mokslo įstaigose jas galima studijuoti.

Aukštojo mokslo studijų absolventų padėtis kai kuriose Europos valstybėse

Austrija

TPS apima 2 metų trukmės studijas, atitinkančias ISCED 5 lygmenį⁸. TPS yra vykdomos aukštosiose technikos ir profesinėse kolegijose (angl. *higher technical and vocational college*) ir meistrų ir statybininkų mokyklose (angl. *school for foremen and building workers*). Aukštojo mokslo bakalauro studijos (ISCED 6 lygmens kvalifikacijos) vykdomos: universitetuose, taikomųjų mokslų universitetuose (vok. *Fachhochule*) arba mokytojų rengimo kolegijose. Mokytojų rengimo kolegijos

⁶ *Education at a Glance 2023. OECD Indicators. Indicator A3. How does educational attainment affect participation in the labour market.*

⁷ *Education at a Glance 2023. OECD Indicators. Indicator A4. What are the earnings advantages from education:* https://www.oecd.org/en/publications/education-at-a-glance-2023_e13bef63-en/full-report/what-are-the-earnings-advantages-from-education_1ab26e5e.html#section-d1e6603-3a40fea345

⁸ Eurydice. *The structure of European education systems:* <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/data-and-visuals/european-education-structures>

vykdo 4 metų trukmės (240 ECTS kreditų, toliau – kreditai⁹, apimties) pedagogikos bakalauro studijas. Universitetai ir taikomųjų mokslų universitetai vykdo 3 metų trukmės (180 kreditų apimties) bakalauro studijas.

Praėjus maždaug vieniems metams po bakalauro studijų baigimo, 70 proc. absolventų, pabaigusią studijas 2020–2021 m. m., buvo įsidarbinę, o 16 proc. toliau mokėsi.¹⁰ Taikomųjų mokslų universitetus pabaigę absolventai rečiau tęsė studijas nei universitetų absolventai. 2021–2022 m. m. studijas pabaigusią asmenų tarpe mokslų netęsė: 27 proc. universitetų absolventų, 63 proc. – taikomųjų mokslų universitetų absolventų. 2020–2021 m. m. kartos universitetų bakalauro studijų absolventų tikimybė neišsidarbinti yra didesnė nei absolventų, pabaigusią bakalauro studijas taikomųjų mokslų universitetuose (universitetų – 17 proc., taikomųjų mokslų universitetų – 5 proc.).

2020–2021 m. m. studijas pabaigę taikomųjų mokslų universitetų absolventai dažniau ieškojo darbo dar studijų metu (47 proc.) nei universitetų absolventai (44 proc.). Dar studijų metu darbo dažniausiai ieškojo šių sričių bakalauro studentai: odontologijos (55 proc.), mokytojų rengimo (53 proc.), menų (51 proc.), sveikatos (51 proc.) ir verslo (51 proc.). Dalis studentų dirbo su studijomis susijusį darbą dar studijų metu. Tarp 2020–2021 m. m. studijas pabaigusią absolventų, studijų metu darbinės patirties daugiausiai turėjo šių sričių absolventai: teisės (66 proc.), inžinerijos ir statybos (65 proc.) bei architektūros ir miestų planavimo (64 proc.). Kai kuriose studijų srityse, pavyzdžiui, psichologijos, socialinių ir informacinių mokslų, kalbų ir humanitarinių mokslų, studijų metu dirbusių absolventų dalis yra sąlyginai didelė, tačiau dirbta su studijų programa nesusijusioje srityje. Didžiausia dalis absolventų, kurie studijų metu nedirbo, yra sveikatos mokslų srityje (41 proc.) (2020–2021 m. m. absolventų kohortoje).

2009–2017 metais tarp 30–34 metų amžiaus asmenų labiausiai daugėjo dirbančių asmenų, turinčių bakalauro lygmens (ISCED 6 lygmens) aukštąjį išsilavinimą (padaugėjo 33 108 asmenimis)¹¹. Trumpąsias studijas pabaigusią dirbančiųjų padaugėjo 4 121 asmeniu. Remiantis 2017 m. duomenimis, asmenų, baigusią bakalauro lygmens studijas (ISCED 6 lygmens) ir TPS (ISCED 5 lygmens), nedarbo lygis yra maždaug to paties lygio (apie 2,5–3 proc.); nežymiai didesnis yra baigusią TPS. Asmenys, pabaigę TPS arba bakalauro studijas, dažniausiai dirba visą darbo laiko normą (36 ar daugiau valandų per savaitę). Tokią darbo laiko normą dirba 70 proc. TPS absolventų ir 69 proc. bakalauro studijų absolventų (2019 m. duomenimis). Iš TPS absolventų, kurie dirba ne visą darbo dieną, 79,8 proc. sudaro moterys, o tarp bakalauro studijų absolventų, kurie dirba ne visą darbo dieną, moterys sudaro 77,3 proc.

Taikomųjų mokslų universitetų absolventai (pabaigę studijas 2020–2021 m. m.) dažniausiai įsidarbino per 2–6 mėn. po studijų baigimo (33 proc.), o universitetų absolventai – per daugiau nei 6 mėn. po studijų baigimo (46 proc.).¹² Praėjus metams po studijų baigimo 2020–2021 m. m. studijas pabaigusią absolventų kartoje darbo rinkoje geriau sekėsi taikomųjų mokslų universitetų absolventams. Iš jų užimti darbo rinkoje buvo 75 proc. asmenų, o iš universitetų absolventų – 56 proc. asmenų. Pagal studijų sritis, dažniausiai metai po studijų užimti darbo rinkoje buvo šių sričių bakalauro studijų absolventai: socialinių paslaugų (88 proc.), sveikatos mokslų (79 proc.), informacinių ir komunikacinių technologijų (72 proc.), verslo ir administravimo (70 proc.). 32 proc. bakalauro studijų programų absolventų jautėsi per daug kvalifikuoti dabartiniam darbui. 62 proc. bakalauro studijų absolventų teigė, kad jų darbas atitinka jų įgytą kvalifikaciją. 22 proc. bakalauro studijų programų absolventų teigė, kad jų darbas visiškai neatitinka jų studijų programos.

⁹ European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS): <https://education.ec.europa.eu/education-levels/higher-education/inclusive-and-connected-higher-education/european-credit-transfer-and-accumulation-system>

¹⁰ Eurograduate 2022. Analyse der österreichischen Erhebungsdaten zu Studium und Arbeitsmarkteinstieg von Hochschulabsolvent:innen (Country Report Austria): <https://www.eurograduate.eu/results>

¹¹ HochschulabsolventInnen 2020+. AMS report: https://forschungsnetzwerk.ams.at/dam/jcr:5cdd3429-09e4-4940-9ab5-ea18d1292e43/AMSreport_144_-_HochschulabsolventInnen_2020plus.pdf

¹² Eurograduate 2022. Analyse der österreichischen Erhebungsdaten zu Studium und Arbeitsmarkteinstieg von Hochschulabsolvent:innen (Country Report Austria).

Praėjus 36 mėn. po bakalauro studijų baigimo samdomą darbą dažniausiai dirba: pedagogikos (79,5 proc.), sveikatos ir socialinių paslaugų (78,2 proc.), informacinių ir komunikacinių technologijų (73,2 proc.), ekonomikos, administravimo ir teisės sričių absolventai (63,4 proc.)¹³.

Bakalauro studijų absolventai, pabaigę studijas 2020–2021 m. m., vidutiniškai uždirba 3 500 EUR/mėn. (iki mokesčių). Pagal studijų sritis vidutinės mėnesinės pajamos yra didžiausios šių studijų sričių absolventų: informacinių ir komunikacinių technologijų (4 269 EUR), statybos pramonės (4 200 EUR), žurnalistikos (3 500 EUR) ir humanitarinių mokslų (3 500 EUR). Bakalauro studijų absolventų vidutinis darbo užmokestis per valandą yra 17,4 EUR. Taikomųjų mokslų universitetų absolventų vidutinis valandinis atlyginimas yra didesnis nei universitetų absolventų tokiose srityse kaip informacinės ir komunikacinės technologijos (24,1 EUR lyginant su 21,8 EUR), statybų sektorius (21,5 EUR lyginant su 18,5 EUR), verslo ir administravimo srityje (17,7 EUR lyginant su 15,5 EUR). Pažymėtina, kad skaičiuojant valandinio darbo užmokesčio reikšmes, neatsižvelgta į asmenų profesinę patirtį, papildomą mokymąsi, vertintas ribotas respondentų imties dydis, kas gali turėti įtakos pajamų reikšmės rodikliams¹⁴. Praėjus 36 mėn. po bakalauro studijų baigimo vidutiniškai didžiausią darbo užmokestį iki mokesčių gauna šių studijų sričių absolventai: inžinerijos, gamybos ir statybos (4 144 EUR/mėn.), informacinių ir komunikacinių technologijų (4 105 EUR/mėn.), ekonomikos, administravimo ir teisės (3 713 EUR/mėn.), sveikatos ir socialinių paslaugų (3 711 EUR/mėn.)¹⁵.

Danija

Danijoje veikia kelių tipų aukštosios mokyklos, vykdančios pirmos (bakalauro) ir TPS programas. Remiantis Europos Komisijos duomenimis¹⁶, šios aukštosios mokyklos šalyje yra:

- verslo akademijos, kurios siūlo į tam tikrą profesinę kryptį orientuotas TPS ir bakalauro studijų programas;
- universitetinės kolegijos, siūlančios profesinio profilio pirmosios pakopos studijų programas;
- mokymo institucijos, siūlančios su jūreivyste susijusias trumposios pakopos profesinio mokymo programas;
- universitetinio lygmens institucijos, siūlančios architektūros, dizaino, muzikos, vaizduojamojo ir scenos meno bakalauro studijų programas;
- specializuoti mokslinių tyrimų universitetai, siūlantys akademinių disciplinų bakalauro studijų programas.

Danijos statistikos departamentas pateikia 2021 m. duomenis apie aukštąsias mokyklas baigusiujų tolesnius karjeros pasirinkimus¹⁷. Po studijų baigimo praėjus 21 mėn. 2 801 TPS absolventas pasirinko tolesnes studijas, o 6 574 – įsiliejo į darbo rinką. Iš universitetinių kolegijų absolventų – 5 069 pasirinko tęsti studijas, o 19 178 išitraukė į darbo rinką. Tuo tarpu 19 017 universitetinių bakalauro studijų absolventų pasirinko tęsti studijas kitoje pakopoje, o 2 857 nutarė nebetęsti studijų ir pasirinko darbinę karjerą.

¹³ Statistik Austria. Graduate tracking: <https://www.statistik.at/statistiken/bevoelkerung-und-soziales/bildung/hochschulabsolventinnen/absolventinnen-tracking>

¹⁴ Eurograduate 2022. Analyse der österreichischen Erhebungsdaten zu Studium und Arbeitsmarkteinstieg von Hochschulabsolvent:innen (Country Report Austria).

¹⁵ Statistik Austria. Graduate tracking.

¹⁶ Eurydice: Denmark – overview: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/eurydice/denmark/overview>

¹⁷ Danmarks Statistik: From education to further education or employment: <https://www.statistikbanken.dk/statbank5a/SelectVarVal/saveelections.asp>

Švietimo ministerijos¹⁸ duomenimis, 2022 m. profesinio bakalauro studijas baigę absolventai darbą gavo greičiausiai, t. y. darbo paieškos užtruko iki 1,3 mėn. Tuo tarpu verslo akademijų absolventai pirmojo darbo ieškojo iki 2 mėn., o magistrantūros studijų programų atveju šis rodiklis siekė 2,4 mėn. Apžvelgiant 2020 m. Švietimo ministerijos pateiktus duomenis¹⁹, pastebėtina, kad asmenų, turinčių TPS aukštąjį išsilavinimą, užimtumo lygis buvo žemesnis nei kitose grupėse: čia po 21 mėn. įsidarbino 63 proc. absolventų.

Nors oficialūs šaltiniai nepateikia absolventų darbo užmokesčio statistikos, žurnalas *Djøfbladet*²⁰, remdamasis šalies Švietimo ministerijos informacija, pateikia kai kurių specialybių uždario statistiką 2024 m., iškart po studijų baigimo ir po studijų baigimo praėjus 10 metų laikotarpiui (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. Vidutinis mėnesinis atlyginimas Danijoje pagal specialybes ir darbo stažą

Programos pavadinimas	Mėnesinis atlyginimas (iškart po studijų baigimo) DKK (EUR)²¹	Mėnesinis atlyginimas (10 metų po studijų baigimo) DKK (EUR)
Draudimo matematika	53 700 (7 198)	77 850 (10 435)
Matematika-ekonomika	49 200 (6 594)	58 400 (7 827)
Apskaitos bakalaurs	48 250 (6 467)	69 900 (9 369)
Ekonomika ir finansai	46 400 (6 219)	97 250 (13 035)
Verslo ekonomika ir matematika	45 600 (6 112)	69 200 (9 275)
Verslo administravimas ir informacinės sistemos	44 050 (5 904)	73 450 (9 845)
Statistika	43 300 (5 803)	50 500 (6 769)
Skaitmeninės inovacijos	42 400 (5 683)	59 850 (8 022)
Teisė	41 800 (5 602)	57 900 (7 760)

Šaltinis: Djøfbladet²²

Estija

Estijoje vykdomos profesinio aukštojo mokslo studijos (angl. *professional higher education*), kurios yra 3 metų trukmės (180 kreditų) ir suteikia ISCED 6 lygmens kvalifikaciją (bakalauro laipsnį)²³. Profesinio aukštojo mokslo studijas vykdo profesinio aukštojo mokslo įstaigos. Universitetuose vykdomos 3 metų trukmės (180 kreditų) universitetinės bakalauro studijos. TPS, suteikiančios ISCED 5 lygmens kvalifikaciją, nėra vykdomos.

Praėjus metams po studijų baigimo dirbo 88 proc. aukštojo mokslo studijų absolventų (2020–2021 m. m.)²⁴. Aukštojo mokslo studijų absolventų nedarbo lygis 2022 m. buvo 2 proc.; likusi

¹⁸ Uddannelses- og Forskningsministeriet: Fra dimission til job: Dimittender kommer hurtigere i arbejde: <https://ufm.dk/aktuelt/pressemeddelelser/2023/fra-dimission-til-job-dimittender-kommer-hurtigere-i-arbejde>

¹⁹ Uddannelses- og Forskningsministeriet: De erhvervsuddannede kommer hurtigst i job: <https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/nyt/NytHtml?cid=49087>

²⁰ Djøfbladet: Here are the 10 most lucrative degrees in engineering that pay the most: <https://www.djoefbladet.dk/artikler/2024/10/10-djoef-uddannelser-hoej-loen>

²¹ Konvertuojant valiutą iš DKK į EUR remtasi Lietuvos Banko 2025.05.15 d. publikuotu valiutos kursu. https://www.lb.lt/lt/currency?currency=DKK&class=Eu&type=day&date_from_day=2025-04-14&date_to_day=2025-05-14

²² Djøfbladet: Here are the 10 most lucrative degrees in engineering that pay the most.

²³ Eurydice. The structure of European education systems.

²⁴ Eurograduate 2022. 2 nd Phase of the European Pilot Survey of Higher Education Graduates Country report on Estonia: https://www.hm.ee/sites/default/files/documents/2024-04/EGR22_FINAL.pdf

absolventų dalis buvo ekonomiškai neaktyvūs asmenys (pavyzdžiui, studijavo). Po studijų baigimo dažniau dirbo ne universitete bakalauro studijas pabaigę absolventai (98 proc.) nei universitetinių bakalauro studijų absolventai (92 proc.).

76 proc. bakalauro studijų absolventų dirbo darbą, atitinkantį jų kvalifikaciją; 16 proc. turėjo aukštesnį išsilavinimą nei reikalauja jų darbas; 8 proc. turėjo žemesnį išsilavinimą nei reikalauja jų darbas. Ne universitetuose bakalauro studijas pabaigę absolventai dažniau dirbo jų kvalifikaciją atitinkantį darbą (82 proc.) nei universitetuose studijas pabaigę absolventai (75 proc.)²⁵.

Pagal studijų sritį daugiausiai įsidarbinusių absolventų buvo tarp sveikatos ir gerovės (92 proc.), švietimo (91 proc.), verslo, administravimo ir teisės (73 proc.) ir gamtos mokslų, matematikos ir statistikos (72 proc.) bakalauro studijų absolventų (2020–2021 m. kartoje)²⁶.

Auštaji išsilavinimą turintys darbuotojai 2024 m. dominavo šiuose darbo rinkos sektoriuose:

- profesinės, mokslinės ir techninės veiklos (73,4 proc.);
- finansų ir draudimo veiklų (72,9 proc.);
- švietimo (72,3 proc.);
- viešojo administravimo ir saugumo, privalomo socialinio draudimo (70,9 proc.)²⁷.

95 proc. bakalauro studijų absolventų (2020–2021 m. m.) po studijų baigimo jau turėjo su studijomis susijusio darbo patirties²⁸. Darbo patirties po studijų turėjo 94 proc. universitetuose ir 97 proc. ne universitetuose bakalauro studijas pabaigusiu absolventų. Daugiausiai su studijomis susijusios darbo patirties po studijų baigimo turėjo šių studijų sričių absolventai: sveikatos sektoriaus (100 proc.), švietimo ir pedagogikos (99 proc.), informacinių ir komunikacinių technologijų bei inžinerijos (94 proc.).

18–64 metų amžiaus asmenų, įgijusių aukštąjį išsilavinimą (ISCED 5–8 lygmens), vidutinės pajamos po mokesčių per metus yra 21 534 EUR (2024 m.)²⁹. Profesinio aukštojo mokslo studijas 2021 m. pabaigusiu asmenų vidutinis mėnesinis darbo užmokestis iki mokesčių 2022 m. buvo 1 889 EUR, o pabaigusiu universitetines bakalauro studijas – 1 678 EUR³⁰. Vidutinis aukštojo mokslo studijų absolventų atlyginimas pagal studijų sritis skiriasi. Didžiausią vidutinį mėnesinį atlyginimą iki mokesčių 2022 m. gavo šių studijų sričių absolventai:

- informacinių ir komunikacinių technologijų (2 770 EUR);
- sveikatos mokslų (2 397 EUR);
- veterinarinės medicinos (2 261 EUR);
- teisės (2 187 EUR);
- matematikos ir statistikos (2 162 EUR).

Latvija

TPS studijų programos (ISCED 5 lygmens) yra 2 metų trukmės (180 kreditų apimtys) ir jas gali vykdyti kolegijos (lat. *koledža*), neuniversitetinės aukštojo mokslo įstaigos (*augtskola*) ir universitetai³¹. Bakalauro laipsnį (ISCED 6 lygmens) suteikia: akademinio bakalauro studijos (angl. *academic bachelor programmes*) (180 kreditų apimtys, 3 metų trukmės) ir profesinio bakalauro

²⁵ Eurograduate 2022. 2 nd Phase of the European Pilot Survey of Higher Education Graduates Country report on Estonia.

²⁶ Edukus tööturul 2022 Üldkesk-, kutse- ja kõrghariduse lõpetanute hõive ja palgad.

²⁷ Statistics Estonia. Employed persons by economic activity and educational level:

https://andmed.stat.ee/en/stat/sotsiaalelu_tooturg_rahvastiku-haridustase_haridustase-ja-keeleoskus/TT0119

²⁸ Eurograduate 2022 2 nd Phase of the European Pilot Survey of Higher Education Graduates Country report on Estonia.

²⁹ Eurostat. Mean and median income by educational attainment level:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_di08_custom_16673313/default/table?lang=en

³⁰ Edukus tööturul 2022 Üldkesk-, kutse- ja kõrghariduse lõpetanute hõive ja palgad.

³¹ Eurydice. The structure of European education systems.

studijas (*professional bachelor programmes*) (240 kreditų apimties, 4 metų trukmės). Bakalauro lygmens studijos vykdomos universitetuose ir neuniversitetinėse aukštojo mokslo įstaigose.

TPS studijas 2024 m. baigė 3 127 asmenys³². Populiariausios TPS studijų sritys, kurias baigė daugiausiai absolventų, yra: sveikata ir gerovė (889 asm.), socialiniai mokslai, verslas ir teisė (719 asm.), švietimas (687 asm.). Bakalauro studijų programas 2024 m. baigė 6 327 asmenys. Daugiausia bakalauro studijų absolventų baigė šių sričių studijas: socialinių mokslų, verslo ir teisės (2 452 asm.), gamtos mokslai, matematika ir informacinės technologijos (780 asm.), inžinerijos, gamybos ir statybos (748 asm.).

91 proc. aukštojo mokslo bakalauro studijų absolventų (pabaigusią studijas 2020–2021 m. m.) dirba³³. Aukštąjį išsilavinimą įgijusių asmenų nedarbo lygis buvo 2,6 proc. (2022 m.). 96 proc. bakalauro studijų absolventų pabaigę studijas jau turėjo su studijomis susijusio darbo patirties. 2021 m., praėjus metams po studijų baigimo, buvo įsidarbinę: 86,9 proc. kolegijų (TPS) absolventų ir 81,3 proc. bakalauro studijų absolventų. Metai po studijų baigimo aukštos kvalifikacijos reikalaujančias pozicijas darbo rinkoje užėmė 86,2 proc. aukštojo mokslo absolventų. Kolegijų (TPS) absolventų, įsidarbinusių aukštos kvalifikacijos reikalaujančiose pozicijose praėjus metams po studijų, dalis 2021 m. buvo mažesnė nei bakalauro studijų absolventų (TPS – 85 proc., bakalauro – 90 proc.). Dauguma aukštojo mokslo studijų absolventų dirbo specialistais (26,3 proc.) arba vyriausiais specialistais (47,2 proc.).

Pagal studijų sritis metai po aukštojo mokslo studijų baigimo geriausiai sekėsi įsidarbinti: švietimo (93 proc.), sveikatos ir socialinės gerovės (92 proc.), žemės ūkio (89 proc.), socialinių mokslų, verslo ir teisės (88 proc.) bei paslaugų sektoriaus (88 proc.) sričių absolventams. Aukštojo išsilavinimo reikalaujančius darbus metai po studijų baigimo dažniausiai dirbo: švietimo (92 proc.), tikslųjų mokslų, matematikos ir informacinių ir komunikacinių technologijų (91 proc.) bei sveikatos ir gerovės (88 proc.) sričių absolventai.

18–64 metų asmenų, įgijusių aukštąjį išsilavinimą (ISCED 5–8 lygmens) vidutinės pajamos po mokesčių per metus yra 17 874 EUR (2024 m.)³⁴. Aukštąjį išsilavinimą įgijusių asmenų vidutinės pajamos praėjus metams po studijų yra 26 proc. didesnės negu vidutinis atlyginimas valstybėje, o praėjus penkiems metams po studijų aukštojo mokslo absolventų atlyginimas didesnis 60 proc.³⁵. Asmenys, įgiję aukštąjį išsilavinimą 2021 m., praėjus metams po studijų baigimo vidutiniškai per metus uždirbo 23 541 EUR³⁶. 2020–2021 m. m. aukštąjį išsilavinimą įgijusių asmenų vidutinės mėnesinės pajamos iki mokesčių yra 2 103 EUR. Pagal studijų sritis aukščiausias pajamas 2022 m. gavo šių studijų sričių absolventai: sveikatos ir socialinės gerovės (29 094 EUR), tikslųjų mokslų, matematikos ir informacinių ir komunikacinių technologijų (28 578 EUR), žemės ūkio (24 187 EUR), inžinerijos, gamybos ir statybos (23 510 EUR) (nurodomos metinės pajamos).

Malta

TPS ir bakalauro studijos yra vykdomos universitetuose, Maltos menų, mokslo ir technologijų kolegijoje (angl. *Malta College of Arts, Science and Technology*) ir Turizmo mokslų institute (*Institute of Tourism Studies*)³⁷. TPS apima 1–2 metų trukmės studijas (60–120 kreditų apimties),

³² *New entrants and graduates in higher education institutions and colleges:*

https://data.stat.gov.lv/pxweb/en/OSP_PUB/START_IZG_IG_IGA/IGA040/table/tableViewLayout1/

³³ *Absolventu monitorings, 2022. Monitoringa gads:* https://www.viis.gov.lv/sites/default/files/2024-06/Absolventu_monitorings%202024_par%202022%20monit.gadu_.pdf

³⁴ *Eurostat. Mean and median income by educational attainment level.*

³⁵ *Latvijas absolventu monitoringa dati apliecina augstākās izglītības vērtības pieaugumu:*

<https://www.izm.gov.lv/lv/jaunums/latvijas-absolventu-monitoringa-dati-apliecina-augstakas-izglitibas-vertibas-pieaugumu>

³⁶ *Absolventu monitorings, 2022. Monitoringa gads.*

³⁷ *Eurydice. The structure of European education systems.*

atitinkančias ISCED 5 lygmenį. Bakalauro studijos yra 3 metų trukmės, 180 kreditų apimties ir suteikia ISCED 6 lygmens kvalifikaciją.

Toliau pateikiama informacija apie 2020–2021 m. m. bakalauro studijas baigusius asmenų padėtį darbo rinkoje. Po studijų baigimo 49 proc. TPS absolventų dirbo samdomą darbą, 18 proc. dirbo savarankiškai³⁸. 87 proc. universitetų bakalauro studijų absolventų po studijų dirbo. Pagal studijų sritis, aukščiausias įsidarbinimo lygis pastebimas švietimo ir pedagogų rengimo bakalauro studijų absolventų tarpe (100 proc.), o žemiausias – socialinių mokslų ir žurnalistikos srities bakalauro absolventų tarpe (46 proc.) (2016–2017 m. m. studijas pabaigusius asmenų kartoje). Nedarbingų absolventų dalis buvo maža – po studijų baigimo nedirbo 2 proc. TPS absolventų ir 0,2 proc. bakalauro studijų absolventų. Universitetuose bakalauro studijas pabaigusius asmenų nedarbo lygis buvo 0 proc.

83 proc. universitetų absolventų, baigusius bakalauro studijas, turėjo su studijomis susijusio darbo patirties, o neuniversitetinių įstaigų bakalauro absolventų – 52 proc. Pagal studijų sritis, daugiausia su studijomis susijusios darbinės patirties teigė turinys sveikatos mokslų srities studijų absolventai (98 proc.). 62 proc. bakalauro studijų (ISCED 6 lygmens) absolventų dirbo su studijomis susijusį darbą dar studijų metu. Darbo patirties studijų metu dažniau turėjo universitetus baigę absolventai (72 proc.). Studijų metu dirbo 49 proc. ne universitetuose bakalauro studijas baigusius absolventų.

Bakalauro studijų absolventų po studijų dirbamas darbas didžiąja dalimi atitiko jų įgytą kvalifikaciją: 65 proc. dirbo su studijomis susijusį darbą, 29 proc. buvo per daug kvalifikuoti dirbamam darbui, o 6 proc. – per mažai kvalifikuoti. TPS absolventai kai kuriose srityse manė turintys mažiau kompetencijų nei reikalavo jų darbas. TSP absolventai mano, kad neturi aukštų įgūdžių produktyviai dirbti su kitais, spręsti problemas ir siūlyti idėjas, viešai pristatyti produktus, idėjas ar ataskaitas auditorijai. Kita vertus, TPS absolventai mano, kad turi aukštesnius nei jų darbas reikalauja įgūdžius, susijusius su jų disciplinos išmanymu, analitinius įgūdžius, gebėjimą koordinuoti veiklas, pažangiai naudoti informacijos ir ryšio technologijas.

Vidutinis darbo užmokestis iki mokesčių per metus yra 23 964 EUR (2024 m. IV ketv.)³⁹. 18–64 metų asmenų, įgijusių aukštąjį išsilavinimą (ISCED 5–8 lygmens), vidutinės pajamos po mokesčių per metus yra 29 134 EUR (2024 m.)⁴⁰. Bakalauro ir magistro studijų absolventų vidutinio darbo užmokesčio pagal studijų sritis duomenys yra prieinami tik 2016–2017 m. m. studijas pabaigusius asmenų kartoje (žr. 3 lentelę).

3 lentelė. Vidutinis 2016–2017 m. m. bakalauro ir magistro studijų absolventų mėnesinis darbo užmokestis 2018 m. pagal studijų sritis (iki mokesčių, EUR)

Studijų sritis	Pajamos
Švietimas, menai ir humanitariniai mokslai	1 709
Socialiniai mokslai ir žurnalistika	Nėra duomenų
Verslas, administravimas, teisė ir kitos paslaugos	2 076
Gamtos mokslai, matematika ir sveikatos mokslai	1 953
Technologijos ir inžinerija	1 984
Tikslieji (STEM) mokslai	1 953

³⁸ Eurograduate 2022 2nd Phase of the European Pilot Survey of Higher Education Graduates Country Report on Malta: https://mfhea.mt/wp-content/uploads/2024/05/EUROGRADUATE-2022-Country-Report-Malta_ISCED-5_FINAL4.pdf

³⁹ Malta National Statistics Office. Mean annual basic salary for employees: https://nso.gov.mt/labour_market/?keyword=salary

⁴⁰ Eurostat. Mean and median income by educational attainment level.

Šaltinis: Eurograduate Pilot Survey. Design and implementation of a pilot European graduate Survey (2020)⁴¹.

Nyderlandai

Aukštojo mokslo institucijos Nyderlanduose klasifikuojamos į taikomųjų mokslų universitetus (ol. *Hogescholen*), atviroosius universitetus (*Open Universiteit*)⁴². Nyderlandų statistikos biuro duomenimis⁴³ 2021–2022 metais šalyje veikė 21 universitetas ir 36 neuniversitetinės aukštojo mokslo institucijos. Pastarosios vykdė ne tik bakalauro ir magistro lygmens, bet ir trumposios pakopos studijas (TPS). Universitetuose 2021–2022 metų laikotarpiu studijavo 344 627, o neuniversitetinėse aukštojo mokslo institucijose – 491 442 asmuo.

2024 m. m. bakalauro lygmens studijas taikomųjų mokslų universitetuose baigė 72 340 asmenys, o universitetus – 50 090 asmenys. Palyginimui, 2022–2023 m. m. to paties lygmens studijas taikomųjų mokslų universitetuose baigė 69 840, o universitetuose – 45 590 asmenys. 2021–2022 m. m. šis rodiklis taikomųjų mokslų universitetuose buvo 66 490 asmenų, o universitetuose – 41 670 asmenų⁴⁴.

2020 m. Eurostat duomenimis⁴⁵, praėjus ketveriems metams nuo studijų baigimo, taikomųjų mokslų universitetų ir universitetų absolventai rinkosi skirtingus karjeros kelius: 77 proc. taikomųjų mokslų universitetų absolventų ir 83 proc. universitetų absolventų rinkosi įsidarbinti arba įsitraukti į dalykinę praktiką (angl. *Internship*). 14 proc. taikomųjų mokslų universitetų ir 9 proc. universitetų absolventų per 4 metus po pirmųjų studijų baigimo pasirinko tolimesnį studijų kelią.

Remiantis EBPO duomenimis⁴⁶, pastebėtina, kad skiriasi 25–34 metų amžiaus asmenų, baigusį bakalauro lygmens studijas, įsidarbinimas pagal aukštojo mokslo įstaigą. Taikomųjų universitetų absolventų atveju įsidarbinimas buvo 92,9 proc., o universitetų – 73,3 proc. Taigi taikomųjų mokslų universitetai sudarė geresnes prielaidas abiturientams įsiliesti į darbo rinką. Nyderlandų statistikos biuro duomenimis, 2011–2012 m. m. absolventų tarpe, iškart po studijų baigimo darbą turėjo 4 000 taikomųjų mokslų universitetų absolventų ir tik 580 universitetų absolventų. Taikomųjų mokslų universitetų ir universitetų absolventų įsidarbinimo rodikliai detalčiau rodomi 4 lentelėje.

4 lentelė. 2011–2012 m. m. bakalauro lygmens studijas baigusiu įsidarbinimas pagal aukštojo mokslo institucijos tipą ir laikotarpį po studijų baigimo.

	Iškart po baigimo	1 metai po baigimo	2 metai po baigimo	3 metai po baigimo	4 metai po baigimo	5 metai po baigimo	10 metų po baigimo

⁴¹ Šaltinis: Eurograduate Pilot Survey. Design and implementation of a pilot European graduate Survey (2020): <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/51f88c2e-a671-11ea-bb7a-01aa75ed71a1/language-en>

⁴² Eurydice: Netherlands. Types of higher education institutions:

<https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/euryperia/netherlands/types-higher-education-institutions>

⁴³ Statistics Netherlands: School size by type of education and ideological basis: <https://www.cbs.nl/en-gb/figures/detail/03753eng?dl=6C579>

⁴⁴ Statistics Netherlands: graduates, type of diploma, field of study, origin:

<https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/85425NED/table?searchKeywords=afgestudeerden%20hoger%20onderwijs>

⁴⁵ Eurostat: Insights into career outcomes and skills of Dutch graduates: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-statistical-working-papers/-/ks-02-19-909>

⁴⁶ OECD Higher Education: Benchmarking Higher Education System Performance:

https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2019/06/benchmarking-higher-education-system-performance_bf779568/be5514d7-en.pdf

Taikomųjų mokslų universitetų (HBO) absolventai	4 000	4 010	3 920	3 800	3 770	3 780	3 710
Universitetų absolventai	580	560	560	550	550	540	500

Šaltinis: Nyderlandų statistikos biuras⁴⁷

2021–2022 m. m. duomenimis, iškart po studijų baigimo darbo vietą jau turėjo 4 400 taikomųjų mokslų universitetų absolventų. Tuo tarpu iškart po studijų baigimo darbo vietą turėjo tik 460 universitetų absolventai.

Metinės algos mediana 2022–2025 metais šalyje buvo 41 000 EUR/metus, sumą skaičiuojant iki mokesčių⁴⁸. Vidutinė universitetinį išsilavinimą turinčio asmens alga 2021 m. siekė 46 665 EUR/metus. 2022–2021 metų duomenimis, taikomųjų mokslų universitetą baigusiujų vidutinis valandinis atlyginimas neatskaičius mokesčių, iškart po studijų baigimo buvo 22,10 EUR/val., o universitetus baigusiujų – 23,43 EUR/val. 2021–2020 metais iškart po studijų baigimo taikomųjų mokslų universitetų absolventų atlyginimas buvo 20,46 EUR/val., o universitetų – 22,37 EUR/val. Praėjus vieneriems metams po studijų baigimo absolventų valandinio atlyginimo vidurkis skyrėsi: taikomųjų mokslų universitetų – 22,76 EUR/val., universitetų – 24,93 EUR/val.⁴⁹

Norvegija

Norvegijos švietimo sistemoje ISCED 5-ąją lygmenį atitinka TPS, kurios trunka nuo 0,5 iki 2 metų. Jas vykdo profesinės kolegijos (nor. *Fagskoler*, angl. *Vocational Colleges*). Jos skirstomos į privačias ir valstybines. TPS tikslas – parengti kvalifikuotus tam tikros srities specialistus šalies darbo rinkai arba tolimesnėms studijoms. Dažniausiai tai slaugos, inžinerijos, jūrėivystės, žemės ūkio, miškotvarkos sričių studijos, kurios nesuteikia laipsnio. Jas baigę absolventai gauna studijų baigimo diplomą arba sertifikatą.

ISCED 6-ojo lygmens, t. y., bakalauro ar jam prilygstančio lygmens studijos trunka 3 metus, apima 300 ECTS kreditų. Remiantis oficialia aukštojo mokslo informacine sistema, šias studijas vykdo kelių tipų institucijos:

- universitetai;
- specializuoti universitetai (angl. *Specialized Universities*);
- universitetinės kolegijos / taikomųjų mokslų universitetai (angl. *University Colleges / Universities of Applied Sciences*);
- universitetinės kolegijos su akredituotomis programomis (angl. *University Colleges with accredited study programmes*)⁵⁰.

Universitetai nuo universitetinių kolegijų skiriasi savo specializacija, atliekamų tyrimų specifika. Universitetinės kolegijos yra labiau orientuotos į taikomųjų mokslų sritis, daugiau dėmesio

⁴⁷ Statistics Netherlands: Higher education graduates with work; industry after leaving education:

<https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/85778NED/table?searchKeywords=afgestudeerden%20hoger%20onderwijs>

⁴⁸ Dutchreview: What is the average salary in the Netherlands? What you need to know in 2025:

<https://dutchreview.com/expat/average-salary-netherlands/>

⁴⁹ Statistics Netherlands: Graduates working as employees; hourly wage after leaving education:

<https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/83815NED/table?searchKeywords=afgestudeerden%20hoger%20onderwijs>

⁵⁰ Norwegian Directorate for Higher Education and Skills: Higher Education Institutions in Norway:

<https://studyinnorway.no/higher-education-institutions-norway>

skiria profesiniam orientavimui. Šiuo metu šalyje veikia 11 universitetų, 9 specializuoti universitetai ir 14 universitetinių kolegijų / taikomųjų mokslų universitetų⁵¹. Norvegijos statistikos biuro duomenimis, 2024 m. šalies aukštojo mokslo institucijose mokėsi 314 277 studentai⁵².

Statistikos biuro (nor. *Statistisk sentralbyrå*) duomenų pateiktyje⁵³ nėra išskiriami universitetų ir kolegijų absolventai kaip atskiros tikslinės grupės. Duomenų analizėje taikomas skirstymas pagal ISCED lygmenis⁵⁴. Čia aktualus yra ISCED 5 lygis, atitinkantis TPS, bei ISCED 6 lygis, atitinkantis bakalauro ir jam prilygstančio lygmens studijas (žr. 5 lentelę). Pateikiamoje lentelėje pateikti statistiniai duomenys, rodantys, kiek šalyje 2021–2023 metų laikotarpiu buvo žmonių, turinčių ISCED 3–5 ir ISCED 6 lygmens išsilavinimą.

5 lentelė. 2021–2023 metais šalyje dirbantys asmenys (15–74 metų) pagal išsilavinimą (ISCED 3–5 ir ISCED 6).

Metai	ISCED 3–5 lygmens studijas baigę	ISCED 6 lygmens studijas baigę
2023	1 051 991	812 752
2022	1 055 357	804 802
2021	1 049 090	791 403

Šaltinis: Norvegijos statistikos biuras⁵⁵

Bandomojo *Eurograduate* tyrimo duomenimis⁵⁶, 2012–2013 metais universitetuose studijavo 45 proc. šalyje besimokančiųjų, o neuniversitetinėse aukštojo mokslo institucijose – 56 proc. asmenų. 2016–2017 metais universitetus pasirinko 50 proc., o neuniversitetines aukštojo mokslo institucijas taip pat 50 proc. studentų. Statistikos biuro duomenimis⁵⁷, 2014 m. šalies universitetuose ir universitetinėse kolegijose iš viso studijavo 272 504, 2023 m. – 311 765, o 2024 m. – 314 277 asmenų.

Eurograduate tyrime analizuota absolventų situacija darbo rinkoje 2020 m., praėjus vieneriems ir penkeriems metams po studijų baigimo. Po 5 metų nuo studijų baigimo universitetus baigusiujų įsidarbinimas siekė 90 proc., o neuniversitetines aukštojo mokslo institucijas baigusiujų – 94 proc. Apžvelgiant į įsidarbinimo rodiklius prabėgus 1 metams po studijų baigimo matyti, kad universitetus baigusiujų įsidarbinimas – 64 proc., neuniversitetines institucijas baigusiujų – 78 proc.⁵⁸

Norvegijos statistikos biuras pateikia informaciją apie dirbančiųjų asmenų šalyje skaičių pagal jų turimą išsilavinimo lygį. ISCED 3–5 lygmuo atitinka asmenis, pabaigusius vidurinį, profesinį (angl. *post-secondary non-tertiary education*) išsilavinimą arba TPS. Didžioji dalis studentų, baigusių profesines kolegijas, tais pačiais metais įsidarbina pagal įgytą specialybę. Toliau yra pateikiami 2019–2022 metų duomenys apie profesines kolegijas baigusiujų įsiliejimą į darbo rinką pagal savo studijų specialybę (žr. 6 lentelę).

⁵¹ Norwegian Directorate for Higher Education and Skills: Higher Education Institutions in Norway: <https://studyinnorway.no/higher-education-institutions-norway>

⁵² Statistisk sentralbyrå: Students in Higher Education: <https://www.ssb.no/en/utdanning/hoyere-utdanning/statistikk/studenter-i-universitets-og-hogskoleutdanning>

⁵³ Statistisk sentralbyrå: <https://www.ssb.no/en/statbank/table/12850/>

⁵⁴ Eurydice. The structure of European education systems.

⁵⁵ Statistisk sentralbyrå: <https://www.ssb.no/en/statbank/table/12850/>

⁵⁶ Eurograduate en pilotundersøkelse: Landrapport for Norge: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/e0978e33-f88c-11ea-991b-01aa75ed71a1/language-no>

⁵⁷ Statistisk sentralbyrå: <https://www.ssb.no/utdanning/hoyere-utdanning/statistikk/studenter-i-universitets-og-hogskoleutdanning>

⁵⁸ Eurograduate en pilotundersøkelse: Landrapport for Norge: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/e0978e33-f88c-11ea-991b-01aa75ed71a1/language-no>

6 lentelė. 2019–2022 metais pagal studijų specialybę ir iki 1 metų po baigimo įsidarbinusių profesinių kolegijų absolventų skaičius proc.

Specialybė	2019–2020 m.	2020–2021 m.	2021–2022 m.
Visos specialybės	82,6	86,9	87,6
Humanitarinės ir meninės pakraipos specialybės	54,7	66,6	66,7
Pedagogika	100	96,6	96,7
Socialinių sričių ir teisinės specialybės	72,2	73,8	73,2
Ekonomikos ir administravimo specialybės	76,5	82,7	87,2
Gamtos mokslų ir technologinės specialybės	84,7	88,5	89
Sveikatos ir sporto sektoriaus specialybės	96,7	96,8	96,2
Mitybos sektoriaus specialybės	100	94,2	90,5
Transporto, saugumo ir paslaugų sektoriaus specialybės	83,5	88	89,7

Šaltinis: Norvegijos statistikos biuras⁵⁹

2022 m. atliktame *Eurograduate* tyrime siekta išsiaiškinti absolventų įsitraukimą ir padėtį šalies darbo rinkoje⁶⁰. Atkreiptinas dėmesys, kad šalies ataskaitoje pristatant tyrimo duomenis nėra atskirai išskiriama kolegijų, teikiančių bakalauro kvalifikacinį laipsnį, informacija. 2020–2021 m. m. bakalauro studijas universitetuose baigusiujų tarpe apie 20 proc. turėjo terminuotas arba kitokio tipo darbo sutartis, o 80 proc. – neterminuotas. Tarp baigusiujų studijas 2016–2017 m. m. tik 10 proc. turėjo terminuotas ar kitokio tipo darbo sutartis. Likę 90 proc. teigė turintys neterminuotas darbo sutartis.

Eurograduate tyrime nagrinėtas išsilavinimo ir darbo rinkos keliamų reikalavimų atitikimas (angl. *Job – degree level match*). Atkreiptinas dėmesys, kad iš 2020–2021 m. m. bakalauro studijas universitetuose baigusiujų absolventų, kurie dirba su savo studijų kryptimi susijusį darbą, apie 74 proc. nurodė, kad įgytas išsilavinimas pilnai atitiko darbo specifikos keliamus reikalavimus, o apie 22 proc. nurodė, kad akademinis parengimas įgytas studijose pranoko (angl. *Overeducated*) darbovietės reikalavimus. Atitinkamai apie 4 proc. absolventų manė, kad jų parengimas neatitiko darbo specifikos keliamų reikalavimų.

Lyginant su kitomis Europos Sąjungos šalimis, universitetų vykdomos bakalauro lygmens studijos ganėtinai gerai atliepia šalies darbo rinkos keliamus reikalavimus. Pavyzdžiui, palyginimui pateikiame Vengrijos ir Kipro atvejus, kur iš visų 2020–2021 m. m. universitetines bakalauro studijas baigusiu ir su savo studijų sritimi susijusį darbą dirbančių, 13 proc. (Vengrija) ir 21 proc. (Kipras) absolventų nurodė, kad su studijų sritimi susijusioje darbovietėje nepakako įgyto išsilavinimo⁶¹.

⁵⁹ Statistisk sentralbyrå: <https://www.ssb.no/utdanning/fagskoleutdanning/statistikk/hoyere-yrkesfaglig-utdanning/artikler/ni-av-ti-i-jobb-etter-fullfort-fagskoleutdanning>

⁶⁰ EuroGraduate2022 – Country report from Norway. National Report with Comparative Data from the 2nd Pilot Survey of Higher Education Graduates in Europe: <https://www.eurograduate.eu/results>

⁶¹ Ten pat.

Remiantis EBPO 2019 metų duomenimis⁶², 25–34 metų amžiaus grupėje bakalauro ar jam prilygstantį išsilavinimą turinčiųjų įsidarbinimo lygis – 90 proc., o tos pačios amžiaus grupės absolventų baigusių TPS įsidarbinimo lygis šalyje siekė 78 proc.⁶³.

Eurograduate tyrime nagrinėtos universitetinės ir neuniversitetinės aukštojo mokslo įstaigas baigusiujų preferencijos tęsti studijas. Tarp 2012–2013 m. m. baigusiu universitetus tolimesnes studijas rinkosi 76 proc., o iš baigusiu neuniversitetinės aukštojo mokslo įstaigas studijas tęsė 53 proc. asmenų. Tarp 2016–2017 m. m. universitetus baigusiu absolventų 59 proc. rinkosi tolesnes studijas; iš neuniversitetinių aukštojo mokslo įstaigų absolventų – 35 proc.⁶⁴.

2023 metais Šiaurės šalių inovacijų, tyrimų ir švietimo studijų instituto (NIFU) parengtoje ataskaitoje⁶⁵ analizuoti profesinių kolegijų (nor. *Fagskoler*) absolventų įsidarbinimo bei atlygio už darbą pokyčiai. Pastebėtina, kad nuo TPS baigimo praėjus 4 metams vidutiniškai absolventų alga išaugo nuo 350 000 Norvegijos kronų (Nok) iki 500 000 Nok per metus⁶⁶.

Suomija

Aukštojo mokslo sistemą sudaro universitetai ir taikomųjų mokslų universitetai. Universitetų misija aprašyta Universitetų įstatyme (suom. *Yliopistolaki*)⁶⁷: skatinti nepriklausomus akademinis mokslinius tyrimus ir akademinį švietimą, teikti moksliniais tyrimais pagrįstą aukštąjį išsilavinimą. Universitetai siūlo bakalauro, magistrantūros ir doktorantūros studijų programas. Suomijos statistikos departamento duomenimis, 2024 m. šalyje veikė 13 universitetų⁶⁸.

Taikomųjų mokslų universitetų (angl. *University of Applied Sciences* (toliau – TMU) misija, apibrėžta Taikomųjų mokslų universitetų įstatyme (suom. *Ammattikorkeakoululaki*)⁶⁹, yra teikti aukštąjį išsilavinimą profesinėms ekspertinėms užduotims atlikti, remiantis darbo rinkos reikalavimais. TMU vykdo taikomuosius mokslinius tyrimus, plėtrą ir inovacijų diegimo veiklą, kuri pasitarnautų TMU švietimui ir skatintų pramonės, verslo ir regionų plėtrą. TMU siūlo į profesiją orientuotas bakalauro ir magistrantūros studijų programas. Švietimo ir kultūros ministerijos duomenimis, šalyje veikia 22 TMU institucijos⁷⁰.

2021 m. trumposios pakopos ir bakalauro ar jam prilygstančio lygmens studijose (atitinkančiose ISCED 5 ir 6 lygmenį) dalyvavo 27 901, 2022 m. – 26 288, o 2023 m. – 28 005 asmenys⁷¹. 2024 m. universitetinį išsilavinimą (tiek universitetinėse, tiek TMU institucijose) įgijo 173 600 studentų. Palyginti su 2023 m., skaičius išaugo 3,3 proc.⁷².

⁶² OECD Higher Education: Benchmarking Higher Education System Performance.

⁶³ Ten pat.

⁶⁴ *Eurograduate en pilotundersøkelse: Landrapport for Norge*: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/e0978e33-f88c-11ea-991b-01aa75ed71a1/language-no> p. 29

⁶⁵ *Høy arbeidsmarkedsrelevans i fagskoleutdanningene*: <https://nifu.brage.unit.no/nifu-xmlui/handle/11250/3054384>

⁶⁶ Remiantis Norvegijos statistikos biuro duomenimis, vidutinė metinė alga šalyje 2024 m. svyravo nuo 660 000 Nok iki 720 000 Nok. Remiantis dabartiniu valiutos kursu ši suma prilygsta apie 57 000 – 62 000 EUR Šaltinis: *Statistisk sentralbyrå*: <https://www.ssb.no/en/arbeid-og-lonn/lonn-og-arbeidskraftkostnader/statistikk/lonn>

⁶⁷ *Yliopistolaki*: <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2009/558>

⁶⁸ *Tilastokeskus: Oppilaitokset oppilaitostyyppin mukaan vuosina 2005–2024*: <https://stat.fi/en/statistics/kjarj>

⁶⁹ *Ammattikorkeakoululaki*: <https://finlex.fi/fi/lainsaadanto/saadaskaannokset/2014/eng/932>

⁷⁰ *Ministry of Education and Culture: Universities of Applied Sciences in Finland*: <https://okm.fi/en/universities-of-applied-sciences>

⁷¹ *Tilastokeskus: Population by Area, Main type of activity, Level of education, Information and Year*: https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/en/StatFin/StatFin_tyokay/statfin_tyokay_pxt_115d.px/table/tableViewLayout1/

⁷² *Tilastokeskus: Number of university students and degrees grew in 2024*: <https://stat.fi/en/publication/cm10f9y6f6crp07w1pcjwpyj>

2018 m. duomenimis, didžiausias įsidarbinimo rodiklis šalyje fiksuojamas universitetų absolventų tarpe. 2018 m. pabaigoje beveik 90 proc. iš jų dirbo⁷³. TMU absolventų įsidarbinimo lygis 2018 m. praėjus metams po studijų baigimo buvo 89 proc.⁷⁴. Palyginti su ankstesniais metais, užimtumo lygis padidėjo 3 procentiniais punktais. TMU absolventų nedarbo lygis buvo 5 proc., o 11 proc. tęsė studijas nuolatine forma arba derino studijas ir darbą.

Pažymima, kad Suomijos oficialiosios statistikos šaltiniuose nedetalizuojama informacija apie absolventų įsidarbinimą pagal aukštojo mokslo įstaigos tipą (universitetas ar TMU). Vis dėlto atskiros aukštosios mokyklos pateikia statistinius duomenis apie savo absolventų karjeros kelius po studijų baigimo. Pavyzdžiui, Savonijos taikomųjų mokslų universiteto (TMU) duomenimis 2017–2021 metais jį baigė apie 5 700 absolventų⁷⁵. Iš baigusių studijas 78,8 proc. 2021 m. pabaigoje dirbo. Įsidarbinusių absolventų dalis visoje šalyje buvo šiek tiek mažesnė – 75,9 proc. Palyginti su ankstesniu stebėsenos laikotarpiu (2016–2020 metais), įsidarbinusių absolventų dalis Savonijos regione ir visoje šalyje padidėjo 1,9 procentinio punkto. Nedarbančių absolventų dalis Savonijos regione 2023 m. sudarė 4,1 proc., o visoje šalyje – 4,8 proc. Nedarbančių absolventų dalis minėtame regione ir visoje šalyje, lyginant su praėjusiais metais, sumažėjo 3,0 procentinio punkto.

Remiantis šalies statistikos departamento duomenimis, 2022 m. visą darbo dieną dirbančių samdomų darbuotojų darbo užmokesčio mediana neatskaičius mokesčių buvo 3 411 EUR/mėn.⁷⁶. Nagrinėjant duomenis pagal dirbančiųjų išsilavinimo lygį, didžiausią darbo užmokesį iki mokesčių gavo daktaro laipsnį turintieji (jų darbo užmokesčio mediana buvo 5 350 EUR/mėn.). TPS (atitinkantis ISCED 5 lygį) baigusių absolventų mėnesinio darbo užmokesčio mediana 2023 m. buvo 3 625 EUR, o bakalauro kvalifikacinį ar jam prilystantį laipsnį (atitinkantį ISCED 6 lygį) turinčio absolvento mėnesinio darbo užmokesčio mediana buvo 3 679 EUR iki mokesčių⁷⁷.

Apibendrinimas

Europos mastu nėra vieningo tyrimo apie aukštojo mokslo studijų absolventų padėtį darbo rinkoje. Ypač trūksta duomenų apie absolventų padėtį darbo rinkoje pagal studijų sritį, aukštojo mokslo įstaigos tipą (kolegija, universitetas). Dėl šių apribojimų nėra galimybės objektyviai palyginti absolventų padėties darbo rinkoje Europos valstybėse. Pastebėta, kad kolegijos ir universitetai daugumoje valstybių vykdo bakalauro studijų programas, suteikiančias to paties lygmens aukštojo mokslo kvalifikaciją (t. y. ISCED 6 lygmens). Kolegijos dažnu atveju vykdo ir trumposios pakopos studijų (TPS) programas (ISCED 5 lygmens). Tiek TPS, tiek bakalauro studijų programos suteikia aukštąjį išsilavinimą.

TPS absolventai rečiau tęsė studijas nei universitetų absolventai, tad tikėtina, kad jie greičiau įsiliejo į darbo rinką (pavyzdžiui, Norvegijoje ir Nyderlanduose pastebima tendencija, kad ne universitetinių aukštojo mokslo įstaigų absolventų įsidarbinimo lygis yra aukštesnis nei universitetų absolventų). Universitetų absolventai po bakalauro studijų baigimo dažniau dirbo ir studijavo. Apžvelgtose valstybėse asmenų, baigusių bakalauro lygmens ir TPS aukštąjį išsilavinimą, nedarbo

⁷³ Tilastokeskus: *Employment of recent graduates continued to improve*: https://stat.fi/til/sijk/2018/sijk_2018_2020-01-23_tie_001_fi.html

⁷⁴ ARENE: *Ammattikorkeakoulututkintoon valmistuneiden työllisyysasteen kasvu jatkui vuonna 2018*: <https://arene.fi/ajankohtaista/ammattikorkeakoulututkintoon-valmistuneiden-tyollisyysasteen-kasvu-jatkui-vuonna-2018/>

⁷⁵ ForeSavo: *New statistics on the employment of university graduates*: <https://foresavo.fi/uusi-tilasto-amk-tutkinnon-suorittaneiden-tyollistymisesta-2/>

⁷⁶ Tilastokeskus: *Wage and salary earners with doctorate level education had the highest total earnings in 2022*: <https://stat.fi/en/publication/cl8lql9y3rxqq0cvz6iv4aadl>

⁷⁷ Tilastokeskus: *Structure of Earnings by Year, Age group, Classification of Sectors 2023, The level of education and Information*: https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/en/StatFin/StatFin_pra/statfin_pra_pxt_14xm.px/table/tableViewLayout1/

lygis yra maždaug tame pačiame lygyje (daugumoje aptartų valstybių – apie 2 proc.). Aukštojo mokslo studijų absolventai dažniausiai dirba darbą, atitinkantį jų kvalifikaciją. Ne universitetuose bakalauro studijas pabaigę absolventai dažniau dirbo jų kvalifikaciją atitinkantį darbą (ši tendencija pastebima, pavyzdžiui, Estijoje). Latvijoje pastebėta, kad kolegijų (TPS) absolventų, įsidarbinusių aukštos kvalifikacijos reikalaujančiose pozicijose (pavyzdžiui, specialistų, vyriausiųjų specialistų), dalis metai po studijų buvo mažesnė nei bakalauro studijų absolventų.

Aukštojo mokslo studijų absolventai dažnu atveju turėjo su studijomis susijusios darbo patirties dar studijų metu (pavyzdžiui, Estijoje darbo patirties po studijų turėjo 94 proc. universitetuose ir 97 proc. ne universitetuose bakalauro studijas pabaigusiu absolventų). Maltoje pastebėta, kad su studijomis susijusios darbo patirties studijų metu dažniau turėjo universitetų negu kitų aukštojo mokslo įstaigų absolventai. Valstybės varijuoja pagal studijų sritis, kurių absolventai turėjo daugiausia darbo patirties po studijų baigimo (pavyzdžiui, Austrijoje daugiausia patirties turėjo teisės absolventai, Estijoje – sveikatos sektoriaus ir pedagogikos absolventai).

Aukštąjį išsilavinimą įgiję asmenys dažniausiai gauna didesnes pajamas nei jo neįgiję. Pavyzdžiui, Latvijoje aukštąjį išsilavinimą įgijusių asmenų vidutinės pajamos metai po studijų yra 26 proc., o praėjus penkiems metams po studijų – 60 proc. didesnės negu vidutinis atlyginimas valstybėje. Pagal studijų sritis vidutinės mėnesinės pajamos yra didžiausios šių studijų sričių absolventų tarpe: informacijos ir ryšių technologijų, sveikatos mokslų, statybos ir pramonės, žurnalistikos. Danijoje pastebėta, kad nors iškart po studijų baigimo absolventų atlyginimai pagal studijų sritis skiriasi nežymiai, tačiau per 10 metų po studijų baigimo sparčiausiai augo ekonomikos ir finansų, finansų ir draudimo matematikos bei verslo administravimas ir informacinių sistemų sričių absolventų atlyginimai. Austrijoje taikomųjų mokslų universitetuose bakalauro studijas baigusiu asmenų darbo užmokestis kai kuriose srityse (pavyzdžiui, informacinių ir ryšių technologijų, statybų, verslo ir administravimo) yra didesnis nei universitetų absolventų.